

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH320051
NAZWA
OBSZARU Mieszkowicka Dąbrowa

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH320051	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Mieszkowicka Dąbrowa

1.4. Data opracowania 2008-10	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-01
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 1 grudnia 2022 r. w spr. soo Mieszkowicka Dąbrowa (PLH320051)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
14.3871

Szerokość geograficzna
52.7836

2.2. Powierzchnia [ha]:
26.39

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL42	Zachodniopomorskie
------	--------------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
9190			23.35		G	B	C	A	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

[illegible]

I	1088	Cerambyx cerdo		p	2	6	trees	R	M	C	C	C	C
I	1084	Osmoderma eremita		p	5	50	trees	C	M	C	B	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N17	13.99
N16	86.01
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) Natura 2000 PLH320051 Mieszkowicka Dąbrowa położony jest w mezoregionie Równiny Gorzowskiej, znajdującym się w zachodniej części makroregionu Pojezierza Południowopomorskie, gdzie występują sandry o podłożu zbudowanym głównie z piasków fluwiogłocjalnych miejscami ze wzniesieniami z gliny morenowej. Takie struktury geologiczne nie stanowią gruntów przydatnych rolniczo, dlatego też cały obszar wchodzi w skład rozległego kompleksu leśnego. Teren obszaru PLH320051 Mieszkowicka Dąbrowa jest w większości obszarem o wyrównanej rzeźbie. Posiada w swojej granicy jedynie jedną głęboką rynną usytuowaną w jego części zachodniej. Obszar porasta stosunkowo młody (ok. 100-letni) drzewostan dębowy rosnący na siedlisku kwaśnej dąbrowy, z zachowanymi starymi egzemplarzami żywych dębów oraz drzew powalonych, stworzyły dogodne warunki dla rozwoju chrząszczy ksylobiontycznych. Prowadzona tu gospodarka leśna była w przeszłości i jest obecnie ukierunkowana na pozostawienie starych okazów dębów, zarówno żywych jak i powalonych. Kilka okazałych dębów bezszypułkowych *Quercus petraea* uznano za pomniki przyrody (obecnie jest ich sześć). Obszar znajduje się częściowo w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków (OSO) Dolina Dolnej Odry PLB320003, obszaru istotnego dla jednego z przedmiotów ochrony – bociana czarnego *Ciconia nigra*, który zasiedla rejon Mieszkowickiej Dąbrowy PLH320051. Ponadto obszar zawiera się w całości w granicach Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, który w skali kraju odznacza się wyjątkowo zróżnicowanymi krajobrazami pochodzenia polodowcowego, nagromadzonymi na stosunkowo niedużej powierzchni parku. Obszar w całości leży w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Mieszkowice w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie, które zarządza całością lasów w obszarze. Grunty Nadleśnictwa zajmują całą powierzchnię obszaru, czyli 26,39 ha. Leśnictwo stanowi kluczową aktywność gospodarczą w obszarze. Gospodarka rolna w obszarze nie funkcjonuje, gdyż obejmuje on tereny praktycznie nieużytkowane rolniczo (z wyjątkiem niewielkiego

poletka zgryzowego w wschodniej części obszaru). W granicach obszaru nie stwierdzono zagrożeń czy nacisków nie związanych z gospodarką leśną, co wynika ze struktury własności gruntów – są to wyłącznie grunty Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Natomiast wg podziału administracyjnego cały położony jest na terenie gminy Mieszkowice, w powiecie gryfińskim.

4.2. Jakość i znaczenie

W obszarze Natura 2000 Mieszkowicka Dąbrowa PLH320051 znajduje się jedno siedlisko przyrodnicze (9190) z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, które stanowi przedmiot ochrony w tym obszarze. W kwaśnych dąbrowach zostały zachowane stare egzemplarze żywych dębów oraz drzewa powalone, które stanowią istniejące i potencjalne siedliska chrząszczy ksylobiontycznych, w tym gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, będących przedmiotami ochrony w obszarze, tj. pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* i kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo*.

9190 Kwaśne dąbrowy *Quercetea robori-Petraeae*

Reprezentatywność: ocena B (dobra) – dominują tutaj gatunki typowe dla siedliska.

W drzewostanie przeważa dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, choć dąb szypułkowy *Quercus petraea* także tu występuje, szczególnie wśród egzemplarzy senilnych. Miejscami stwierdzono także domieszkę buka *Fagus sylvatica*. Gatunek ten dużo liczniej występuje w podszycie, mniej licznie w runie, gdzie wśród siewek dominują dęby. Sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* w warstwie drzew występuje głównie na najbardziej kwaśnym, zachodnim skraju obszaru. Na runo składają się głównie trawy: dominująca tu wiechlina gajowa *Poa nemoralis*, mietlica pospolita *Agrostis capillaris*, śmiełek pogięty *Deschampsia flexuosa* oraz trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*.

W miejscach żyznych większy udział w runi wykazuje kłosownica leśna *Brachypodium silvaticum* a miejscami stwierdzono nawet kłosownicę pierzastą *Brachypodium pinnatum* – gatunek typowy dla kwietnych muraw kserotermicznych. Wśród dwuliściennych najczęściej stwierdzano jastrzębca leśnego *Hieracium murorum*, możylinka trójnerwowego *Moehringia trinervia*, przetacznika leśnego *Veronica officinalis*, pszeńca zwyczajnego *Melampyrum pratense*, fiołka leśnego *Viola reichenbachiana* oraz borówkę czarną *Vaccinium myrtillus*.

W runie zauważany jest duży udział gatunków siedlisk żyźniejszych tj. przytulia czepna *Galium aparine*, czosnaczek pospolity *Alliaria petiolata* czy nerecznica samcza *Dryopteris filix-mass*.

W centralnej części płatu stwierdzono runo bardziej ciepłolubne, nawiązujące do świetlistych dąbrów, z dużym udziałem czyścicy storczyka *Clinopodium vulgare*, marzanki barwierskiej *Asperula tinctoria* czy perłówki zwisłej *Melica nutans*.

Powierzchnia względna: ocena C ($2\% \geq p > 0\%$) – siedlisko to zajmuje 23,35 ha w jednym płacie, stanowiące 0,03 % zasobów krajowych siedliska.

Stan zachowania: ocena A (doskonały) – będąca wynikiem oceny trzech podkryteriów:

a) Stopień zachowania struktury – II, dobrze zachowana, jednakże nieco uproszczona antropogenicznie.

Warstwa drzew jest dosyć jednolita, zbudowana prawie wyłącznie z drzew w przedziale wiekowym 96-97 lat.

Drzewostan urozmaicają liczne przestoje dębowe w wieku > 150 lat, jednak są one w większości martwe, lub zamierające. Ubogi podszyt oprócz buka buduje także jarzab pospolity *Sorbus aucuparia*. Runo mozaikowe, miejscami typowe dla siedliska, miejscami nawiązujące do grądów (wschodnia część) a nawet świetlistych dąbrów (centralna część płatu).

b) Stopień zachowania funkcji – I, doskonałe perspektywy. Jednakże prawdopodobnie w wyniku stopniowej naturalnej eutrofizacji płat może ewoluować stopniowo w kierunku suchej postaci grądu, natomiast w centralnej części płatu, w obliczu nasilających się zmian klimatycznych płat może ewoluować w kierunku ciepłolubnych dąbrów.

c) Możliwości odtworzenia – I, łatwe; powierzchnia siedliska nie uległa zmniejszeniu od momentu zatwierdzenia Mieszkowickiej Dąbrowy jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (OZW) w 2011 r. i posiada dobre perspektywy rozwoju.

Ocena ogólna: ocena B (dobre) – ocenę podwyższono ze względu na lokalną rolę obszaru, jest on jednym z ważniejszych obszarów Natura 2000 w regionie pod kątem występowania kwaśnych dąbrów.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

1084 pachnica dębową *Osmoderma eremita*

Populację pachnicy w obszarze PLH320051 szacuje się na 5-50 zajętych drzew.

Biorąc pod uwagę małą powierzchnię obszaru oraz małą precyzyjność badań, należy to uznać za wynik istotny i raczej niedoszacowany. Brak jest danych, na podstawie których można by ocenić dotychczasowe trendy zmian stanu populacji pachnicy dębowej.

W przypadku Mieszkowickiej Dąbrowy występuje silny niedostatek danych dotyczących trendów populacyjnych pachnicy, tak więc zmiany można oceniać jedynie pośrednio, wnioskując na podstawie ogólnych trendów w siedliskach gatunków.

Wydaje się, że pachnica doświadczyła negatywnego, długotrwałego trendu spowodowanego zamieraniem wielkowymiarowych, senilnych okazów dębów. Drzewa te zamierały wraz ze wzrostem młodego pokolenia dębów, wprowadzonego prawdopodobnie na znacznie luźniejszym zadrzewieniu o charakterze parkowym. Zamieranie senilnych drzew ukształtowanych w odmiennych warunkach środowiskowych jest zjawiskiem zachodzącym w wyniku niemożności sprostania konkurencji o zasoby wodne i glebowe. W odróżnieniu od kozioroga dębosza, dla pachnicy odpowiednie do zasiedlenia dziuple mogą tworzyć się także w drzewach cieńszych, a ponadto gatunek w naszych szerokościach geograficznych nie jest wrażliwy na zacinienie drzew w takim stopniu, jak kozioróg dębosz.

Ocena ogólna C, w tym:

Populacja: ocena C.

Stan zachowania: ocena B – stopień zachowania cech siedliska gatunku: II – elementy siedliska dobrze zachowane.

Izolacja: C – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

Stopień rozpoznania M (dane o przeciętnej jakości) – dane o szacunkowej populacji gatunku w obszarze pochodzą z prac badawczych przeprowadzonych na wybranych stanowiskach .

1088 kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*

Gatunek tego chrząszcza występuje na ogół w półotwartych drzewostanach, w których drzewa rosną w niskim lub bardzo niskim zwarcu i są dobrze nasłonecznione. Takie siedliska występują w granicach obszaru Mieszkowicka Dąbrowa PLH320051. W 2021 r. przeprowadzono w obszarze badania na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych.

Wytypowano dwa stanowiska badawcze, jednakże na żadnym z badanych senilnych drzew nie potwierdzono świeżych śladów występowania kozioroga dębosza. Wskaźniki stanu populacji przyjmowały w związku z tym wartości zero, dlatego też stan populacji oraz parametr siedlisko zostały ocenione jako złe (U2). W tym samym roku, lecz w późniejszym terminie przeprowadzono badania na stałym punkcie monitoringowym PMŚ.

Na stanowisku odnotowano świeże otwory wylotowe, a liczba zasiedlonych drzew wyniosła 6 szt. (wygryzienia były w większości ulokowane w grubych konarach drzew).

Zaobserwowano również 3 osobniki dorosłe kozioroga dębosza. Mimo pozytywnej weryfikacji również wskaźniki i parametry oceniono źle (ocena U2).

Wydaje się, że kozioróg (podobnie jak pachnica) doświadczył negatywnego, długotrwałego trendu spowodowanego zamieraniem wielkowymiarowych, senilnych okazów dębów. Drzewa te zamierały wraz ze wzrostem młodego pokolenia dębów, wprowadzonego prawdopodobnie na znacznie luźniejszym zadrzewieniu o charakterze parkowym. Zamieranie senilnych drzew ukształtowanych w odmiennych warunkach środowiskowych jest zjawiskiem zachodzącym w wyniku niemożności sprostania konkurencji o zasoby wodne i glebowe.

Ocena ogólna C, w tym:

Populacja: ocena C. Parametr stanu populacji na wszystkich badanych w 2021 r. stanowiskach uzyskał ocenę złą – U2.

Stan zachowania: ocena C, w tym: - stopień zachowania cech siedliska gatunku: III – elementy siedliska średnio zachowane lub częściowo zdegradowane (parametr siedliska na wszystkich badanych w 2021 r. stanowiskach oceniono jako zły – U2). - możliwość odtworzenia: II – możliwe przy średnim nakładzie środków (zachowanie siedliska oraz poprawa parametru możliwa przy zastosowaniu ochrony czynnej).

Izolacja: C – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania.

Stopień rozpoznania M (dane o przeciętnej jakości) – dane o szacunkowej populacji gatunku w obszarze pochodzą z prac badawczych przeprowadzonych na wybranych stanowiskach.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	B07		b
M	B02.04		i
M	B02.01.01		b
M	B02.01.02		b
M	B04		b
H	M01.02		b
H	J03.01		i
H	I02		i
M	K04.05		i
L	G01.02		b
L	G01.03		b
L	I01		b

Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b
H	X		b
L	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1) Biuro Urządzania Lasu i Gospodarki Leśnej w Gorzowie. 2016. Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Mieszkowice na okres od 01 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2023 r. Gorzów Wielkopolski 2014;2) Pietrzak L. 2008. Raport o występowaniu: pachnicy dębowej (*Osmoderma eremita*), kozioroga dębosza (*Cerambyx cerdo*), załotki większej (*Leucorrhinia pectoralis*) i czerwonończyka nieparka (*Lycaena dispar*) w projektowanych obszarach sieci Natura 2000. Raport dla Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego Natura 2000. Wszechnica Mazurska w Olecku, Katedra Ochrony środowiska. Olsztyn. Maszynopis3) Pluciński P. 2022.

Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLH320051 Mieszkowicka Dąbrowa PLH320051 w województwie zachodniopomorskim. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie4) Pyrkola R. 2017. Raport dla siedliska na obszarze Natura 2000 9190 Pomorski kwasny las brzozowo-dębowy (Betulo-Quercetum) – PLH320051 Mieszkowicka Dąbrowa. Państwowy Monitoring Środowiska wykonany na zlecenie GIOŚ5) Stachowiak M. 2021. Raport dla gatunku na stanowisku 1088 Kozioróg dębosz – Mieszkowicka Dąbrowa. Państwowy Monitoring Środowiska wykonany na zlecenie GIOŚ

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL03	100.0				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL03	Cedyński Park Krajobrazowy	-	100.0

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
Adres:	Polska Teofila Firlika 20 71-637 Szczecin
Adres e-mail:	sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320051

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--